

TÓTH MÓNIKA

Az intézeten kívüli szülés alapjogi megközelítése – Javaslat egy új szabályozás kialakításához

(KONZULENS: DR. TÓTH JUDIT – DR. SÜLYÖK MÁRTON – DR. JAKÓ NÓRA ÁGNES)

*„Egy ország szabadsága lemérhető a szülés szabadságán.”
(Geréb Ágnes)*

Bár a témairindító gondolat Geréb Ágnesétől származik, nem célozom állást foglalni ebben a kényes témában, sem mellette, sem ellene. Hiszen, ahogy az a Fővárosi Bíróság (2012: január 1-e után Fővárosi Törvényszék) közleményében olvasható Geréb Ágnes és társai ügye kapcsán: „Egy esetleges felmentő ítélet sem jelentené azt, hogy van jogosultsága az otthonszülésnek, mint ahogyan az elmarasztalásból sem lehet arra következtetni, hogy az otthonszülés rossz.” Éppen ezért dolgozatomat igyekeztem bármely oldal irányában érzett elfogultság nélkül elkészíteni.

Célozom az volt, hogy a nemzetközi gyakorlat és szabályozás áttekintésének segítségével egy olyan lehetséges szabályozást alakítsak ki, mely biztosítja mind az anya, mind a születendő gyermek alapvető jogait, és a lehetőségek között valamennyi szülő nő megtalálhassa a számára megfelelő szülési módot és helyszínt annak érdekében, hogy a szülés közben minél kevesebb traumát kelljen elszenvedniük. Amennyiben pedig ez mégis megtörténik, az ne legyen hatással hátralévő életükre.

Az otthonszülés témájához szorosan kapcsolódnak bizonyos alapjogok, így az élethez és emberi méltósághoz való jog, az önrendelkezéshez való jog, a magánszféra védelméhez való jog, a diszkrimináció tilalma. A dolgozat elkészítésekor ezen alapjogok vizsgálatára fektettem hangsúlyt.

A jogszabály célja – természetesen – a minden eshetőségre történő felkészülés, ám ez nem csaphat át az ellenkezőjébe. Az ember alapvető jogait garantálni kell, különösen nagy figyelmet kell fordítani az alapjogok korlátozásával kapcsolatban a jogszabályi hierarchiára. Magyarország Alaptörvénye és a 27/2002 (VI. 28.) AB határozat értelmében alapjog korlátozása csak és kizárólag törvényben lehetséges. Magyarországon azonban az intézeten kívüli szülés szakmai szabályait, feltételeit és kizáró okait mégis kormányrendeletben határozták meg, korlátozva ezzel a nők önrendelkezéshez való jogát, mely az élethez és emberi méltósághoz való jogból vezethető le.

Úgy vélem, a szabályozás kialakításakor nem zárhatjuk ki az intézeten kívüli szülés levezetésében nagy szakmai tapasztalattal rendelkező szakértők véleményét, erre de lege ferenda javaslatomban is figyelemmel voltam. Javaslatom alapjaiban a svájci modellre épül, a baba- és orvosképzésre vonatkozó gondolatok innen származnak, ám mivel a modell teljes egészében nem valósítható meg Magyarországon, dolgozatomban a magyar rendszerre átültethető szabályozást dolgoztam ki.